Economie – Teamrapport

Team 1
Betül Aydin, Belle van der Velde,
David de Gelder, Helena Breteler
Minor: Techniekfilosofie
Datum: 09-10-2026

Samenvatting

In dit rapport onderzoeken we hoe we nieuws aantrekkelijker kunnen maken voor jongeren tussen de 18 en 35 jaar. Uit ons bronnenonderzoek en de interviews kwam naar voren dat negatief nieuws als overweldigend kan worden ervaren en dat jongeren nieuws vaak via social media volgen.

Ons concept combineert algemeen nieuws met positieve nieuwsfeeds. Gebruikers kunnen onderwerpen volgen, met een slider de verhouding aanpassen en eigen feeds samenstellen met labels. Algemeen nieuws blijft altijd zichtbaar, ook wanneer de gebruikers meer feelgood-nieuws kiezen. De redactie controleert de betrouwbaarheid van de artikelen.

Bij de economische uitwerking kijken we naar de belangen van stakeholders, toegankelijkheid, eerlijke betaling en milieubelasting. We kiezen voor donaties en sponsoring, zonder advertenties. De belangrijkste uitdaging is om nieuws toegankelijk te houden en tegelijkertijd de kosten te betalen. Daarom moeten we de verwachte inkomsten en kosten verder uitwerken in een begroting.

1. Inleiding

Steeds meer jongeren mijden het nieuws. Uit het Digital News Report blijkt dat 30% van de Nederlanders het nieuws vermijdt. Dit zijn vooral jongeren onder de 35 jaar. Veel negatief nieuws is overweldigend en kan leiden tot stress.
Ook de manier waarop jongeren nieuws kijken is veranderd. Tegenwoordig zoeken jongeren steeds minder zelf nieuws op en volgen ze het vooral via social media. Volgens het Nederlands jeugdinstituut is het nu voor 33% van de jongeren tussen 18 en 35 jaar de belangrijkste nieuwsbron.

Dit zagen wij ook terug in onze interviews met jongeren. De meeste jongeren die wij hebben gesproken volgen nieuws via social media en zoeken niet vaak zelf nieuws op. Ook gaven ze aan dat nieuws vaak veel negatief is.

Daarom willen wij een nieuwsplatform ontwerpen waarbij jongeren zelf meer invloed hebben op het nieuws dat zij zien. Naast algemeen nieuws willen we ruimte geven aan goed en positief nieuws.

Daarbij is de ontwerpvraag: Hoe kunnen we nieuws aantrekkelijker maken voor jongeren tussen de 18 en 35 jaar, die het nieuws steeds minder volgen?

Werkwijze

Voor dit project hebben we eerst besproken hoe we zelf nieuws volgen en welke problemen we daarbij zien. Daarna hebben we bronnen over nieuwsvermijding bekeken en jongeren geïnterviewd over hun nieuwsgebruik en wensen. Met deze inzichten hebben we ons concept ontwikkeld. Vervolgens hebben we de stakeholders en hun belangen in kaart gebracht en het platform getoetst aan de donut. Daarbij hebben we gekeken naar toegankelijkheid, eerlijke betaling en milieubelasting.

2. Analyse

2.1 Stakeholders en hun belangen

Categorie	Hulpvraag	Stakeholders	belangen
Nieuwsmakers	Wie maakt de content? Welke soort makers zijn er?	Freelance lokale journalisten, lezers die nieuws insturen, klein onderzoeksredactie	Een eerlijke vergoeding, journalistieke vrijheid
Publiek	Wie leest, kijkt of luistert? Wie zit niet op de Fediverse?	Mensen onder de 35 jaar die meer goed nieuws willen lezen.	Betrouwbaar en begrijpelijk nieuws
Fediverse-infrastructuur	Wie beheert servers, modereert of bouwt de software?	Eurosky, Greenhost	Een technisch stabiel platform, duidelijke afspraken over beheer
Financiers en ondersteuners	Wie kan het platform betalen of steunen?	Donateurs, ondersteunende organisaties of fondsen en wij als initiatiefnemers	Dat hun bijdrage goed wordt besteed en helpt om jongeren bij betrouwbaar nieuws te betrekken
Overheid en toezicht	Welke wetten en toezichthouders zijn relevant?	Raad voor journalistiek en autoriteit persoonsgegevens	Bescherming van persoonsgegevens en zorgvuldige journalistiek
Concurrenten en tegenpartijen	Wie verliest erbij, of biedt een alternatief?	Andere nieuwsplatformen	Lezers en inkomsten behouden en zich onderscheiden van andere nieuwspltformen
Overig	Wie wordt geraakt zonder zelf mee te doen?	Mensen die betrokken zijn bij het nieuws	Zorgvuldig en eerlijk worden weergegeven, met respect voor hun

			privacy en de mogelijkheid om fouten te melden.

2.2 Toetsing aan de donut

Stakeholder	Belang en verwachting	Donutdimensie	Risico: tekort of overschrijding?
Lezers	Betrouwbaar en begrijpelijk nieuws lezen	Onderwijs	Tekort wanneer lezers onjuiste of onvoldoende informatie krijgen om gebeurtenissen te begrijpen.
De aarde	Zo weinig mogelijk milieubelasting	Klimaatverandering	Overschrijding als de servers te veel energie slurpen.
Greenhost	Inkomsten	Inkomen en werk	Tekort als we niet kunnen betalen.
Lezers met weinig geld	Kunnen nieuws lezen, ongeacht hun inkomen	Sociale gelijkheid	Tekort wanneer belangrijk nieuws achter een betaalmuur staat en mensen met weinig geld er geen toegang toe hebben
Journalisten en redactie	Een eerlijke vergoeding voor hun werk	Inkomen en werk	Tekort wanneer er onvoldoende inkomsten zijn om de makers eerlijk te betalen
Jongeren	Voldoende maatschappelijke en politieke informatie krijgen	Politieke inspraak	Tekort wanneer de persoonlijke feed belangrijk algemeen nieuws helemaal wegfiltert.

	om een mening te vormen.		

Hoe kunnen we deze risico's verminderen?

We kunnen deze risico's verminderen door betrouwbare bronnen te gebruiken en de informatie goed te laten controleren door de redactie. Om het risico op filterbubbels te verkleinen, willen we niet te veel personalisatie toepassen. Algemeen nieuws blijft daarom zichtbaar, ook wanneer gebruikers vooral positieve nieuws-feeds volgen.

En om de milieubelasting te beperken, willen we kiezen voor duurzame hosting. En onnodige dataverkeer verminderen, dit doen we door bijvoorbeeld video's niet automatisch af te spelen.

	Weinig belang	Veel belang
Veel macht	**Tevreden houden** *(informeer hen en voorkom dat ze tegenwerken)* Greenhost, Eurosky Raad voor journalistiek De overheid	**Nauw betrekken** *(betrek hen actief bij ontwerpkeuzes)* Journalisten onderzoeksredactie donateurs ICT-afdeling
Weinig macht	**Monitoren** *(houd in de gaten of hun positie verandert)* Andere platformen Anderen die ons platform niet gebruiken	**Informeren en betrekken** *(houd hen op de hoogte en vraag om feedback)* Lezers mensen over wie het nieuws over gaat De aarde

3. Het concept

Ons concept is een nieuwsplatform voor jongeren tussen de 18 en 35 jaar. Het doel is om nieuws aantrekkelijker te maken voor jongeren die het nieuws steeds minder volgen. We willen ervoor zorgen dat jongeren op de hoogte blijven van wat er in de wereld gebeurt, zonder dat ze alleen maar negatief nieuws krijgen te zien. Daarom geven we de keuze om ook goed en positief nieuws te volgen.

Hoe het werkt?
Wanneer je het platform opent, krijg je een feed met algemeen nieuws. Dit is nieuws wat je gebruikelijk ook op een platform, zoals nos of nu.nl zou krijgen. Daarnaast maakt de redactie verschillende 'goed' nieuwsfeeds. Hierin staan positieve nieuwsberichten, bijvoorbeeld over klimaat, wetenschap, sport of cultuur.

De gebruiker kan zelf bepalen welke feeds zij willen volgen, over bepaalde onderwerpen. Ook kan de gebruiker zelf kiezen hoeveel van deze feeds en algemeen nieuws zij willen zien. Dit kan door middel van een slider.

Daarnaast kunnen meer technische gebruikers hun eigen goed nieuwsfeeds opzetten. Nieuwsartikelen krijgen verschillende labels, zoals klimaat, wetenschap, lokaal, sport of cultuur. Gebruikers kunnen verschillende labels verzamelen en zo een feed maken die past bij hun eigen interesses.

De redactie blijft verantwoordelijk voor de betrouwbaarheid van het nieuws. Zij controleren de artikelen en bepalen welke labels bij een artikel passen.

Met dit platform willen we een middenweg bieden tussen nieuws helemaal vermijden en alleen maar negatief nieuws zien. Jongeren blijven in contact met belangrijk nieuws, maar krijgen ook de mogelijkheid om meer positief nieuws te volgen.

4. Business design

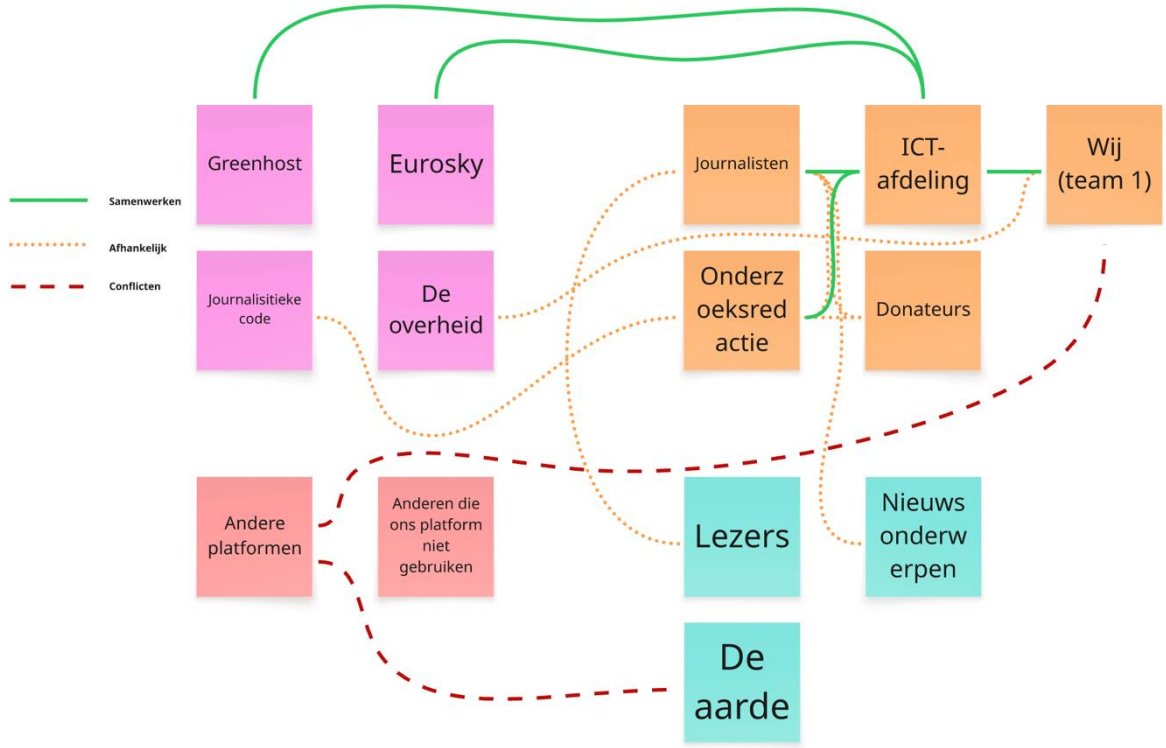
Missie: Onze missie is om jongeren tussen de 18 en 35 jaar betrokken te houden bij het nieuws door nieuws op een aantrekkelijke en toegankelijke manier aan te bieden.

Het doel is om een goede balans te bieden tussen op de hoogte blijven van belangrijk nieuws en nieuws zien dat ook positief is.

Hoe is dit gekoppeld aan de donut:

Onze missie sluit aan bij de sociale basis van de donut. Met betrouwbaar en begrijpelijk nieuws willen we jongeren helpen om te begrijpen wat er speelt en een eigen mening te vormen. Dit sluit aan bij onderwijs en politieke inspraak. Ook vinden we sociale gelijkheid belangrijk, nieuws moet toegankelijk zien, ongeacht het inkomen van lezers. Daarnaast willen we de milieubelasting van hosting en dataverkeer beperken.

Netwerken

Toezicht

Een redactie houdt toezicht op de inhoud van de nieuwsartikelen en controleert of bronnen betrouwbaar zijn. Ook zogen zij ervoor dat artikelen goed worden gelabeld.

De redactie stelt ook regels op voor het aanmaken van feeds van de gebruikers en controleert of zij zich daaraan houden. Wanneer gebruikers bijvoorbeeld een feed van iemand melden, kan de redactie controleren of deze aan de regels voldoet en zo nodig maatregelen nemen.

Daarnaast kan een onafhankelijke partij controleren of de redactie zich aan de journalistieke regels houdt. Externe partijen, zoals de Autoriteit Persoonsgegevens, houden toezicht op onderwerpen zoals privacy en persoonsgegevens.

Onderwerp	Hulpvraag	Jullie antwoord
De afspraken	Waar staan de regels van jullie platform? Wie heeft ze gemaakt, en wie mag ze veranderen?	In de app zelf. Ethische redactie met journalisten. Ondergrens met wat goed of slecht is.

De toezichthouders	Wie let erop dat idereen zich aan de regels houdt? Gaat het om de inhoud, de bronnen, de reactie van de lezers?	Etische redactie Het gaat om goed/slecht nieuws
Gekozen of benoemd	Hoe wordt iemand toezichthouder? Wordt die gekozen, benoemd of wisselt het per keer?	Hele redactie Moeten kijken of iedereen zich aan de regels houdt.
Wie controleert de controleurs?	Aan wie leggen de toezichthouders verantwoording af?	Een onafhankelijke externe partij.
Toezicht van buiten	Welke partijen buiten julie platform houdt ook toezicht? Denk aan de raad voor de journalistiek of de autoriteit persoonsgegevens.	Raad voor de journalistiek en de Autoriteit persoonsgegevens
Toezicht op de donut	Wie let erop dat jullie platform binnen de grenzen van de donut blijft, bijvoorbeeld het energiegebruik van de servers?	De beheerders letten op het energiegebruik van hosting en dataverkeer. De redactie kijkt of het nieuws toegankelijk en begrijpelijk blijft en of makers eerlijk betaald worden.

Financiering

We willen het platform betalen met donaties van lezers en steun van organisaties of fondsen. We kiezen ervoor om geen advertenties te gebruiken. Sponsors mogen niet bepalen welk nieuws we plaatsen.

De belangrijkste kosten zijn journalisten, de redactie, hosting en het onderhoud van het platform. We willen een begroting maken: een overzicht van hoeveel geld we verwachten te ontvangen en uit te geven. Zo kunnen we kijken of er genoeg geld is om het platform te laten draaien. Omdat de inkomsten onzeker zijn, willen we klein beginnen en niet meer artikelen laten maken dan we kunnen betalen.

5. Keuzes en conclusie

Een belangrijke spanning is dat we nieuws toegankelijk willen houden, terwijl er ook kosten zijn voor journalisten, de redactie en hosting. We kiezen daarom voor donaties en sponsoring als mogelijke inkomstenbronnen. We moeten nog onderzoeken of deze voldoende zijn om de kosten te dekken en makers eerlijk te betalen.
Bij sponsoring willen we duidelijke afspraken maken over onafhankelijkheid. Sponsors mogen geen invloed hebben op welke artikelen we plaatsen. De redactie blijft verantwoordelijk voor de inhoud en het controleren van bronnen.

Daarnaast kiezen we voor algemeen nieuws als standaardfeed, aangevuld met positieve nieuwsfeeds. Lezers kunnen zelf de verhouding aanpassen. Dit geeft hun meer invloed, maar kan ook zorgen voor een eenzijdige nieuwsfeed. We moeten daarom rekening houden met het risico dat belangrijk nieuws minder zichtbaar wordt.

Vanuit de donut vinden we toegankelijkheid, eerlijke betaling en het beperken van milieubelasting belangrijk. Daarom willen we bewuste keuzes maken over hosting en dataverkeer.

Met ons platform willen we jongeren helpen om het nieuws te blijven volgen en meer invloed geven op hun nieuwsfeed. Om dit haalbaar te maken, raden we aan om een begroting uit te werken en duidelijke afspraken te maken over besluitvorming en de onafhankelijkheid van de redactie. Daarnaast moet onderzocht worden of de inkomsten voldoende zijn om nieuws toegankelijk te houden en maker eerlijk te betalen.

Bronnen

Beuckens, M., & Beuckens, M. (2025, 11 maart). Nieuwsvermijding in Nederland. *De Bouwers - Een platform voor kritische journalistiek en maatschappelijke analyse*. https://www.debouwers.nl/nieuwsvermijding-in-nederland/

https://www.nu.nl/goed-nieuws

Steeds meer mensen mijden nieuws: “Je hersenen veranderen als je de hele dag nieuws volgt”. (2025, 9 januari). *NPO Radio 1*. https://www.nporadio1.nl/nieuws/dit-is-de-dag-2/c9412918-ebed-42f5-a80c-4e1b0c384778/steeds-meer-mensen-mijden-nieuws-je-hersenen-veranderen-als-je-de-hele-dag-nieuws-volgt

Nederlands Jeugdinstituut. (2026, 17 juni). *Sociale media in opkomst als bron van nieuws*. https://www.nji.nl/actueel/sociale-media-opkomst-als-bron-nieuws

Wikipedia-bijdragers. (2026, June 20). Donut (economisch model). Wikipedia. https://nl.wikipedia.org/wiki/Donut_(economisch_model)

Bijlagen

Interview over nieuws - 1

Vraag	Antwoord
Op welke manieren volg je het nieuws?	Vooral via sociale media.
Welk platform gebruik je het meest?	Instagram.
Hoe vaak volg je het nieuws?	Een paar keer per week, wanneer ze nieuws tegenkomt op Instagram.
Wat voor nieuws zie je het meest?	Vooral negatief nieuws.
Wat voor nieuws zou je meer willen zien?	Ze zou graag vaker positief nieuws zien.
Zou je een algoritme voor nieuws willen? Waarom wel of niet?	Het algoritme zoals het nu werkt vindt ze prima. Ze denkt er niet veel over na en is tevreden met het nieuws dat ze te zien krijgt.
Wat vind je van het nieuws?	Ze vindt nieuws interessant, omdat ze daardoor weet wat er speelt.
Wat zou er aan het nieuws verbeterd kunnen worden?	Ze heeft geen specifiek verbeterpunt genoemd.

Interview over nieuws - 2

Vraag	Antwoord
Op welke manieren volg je het nieuws?	Via sociale media.
Welk platform gebruik je het meest?	Instagram.
Hoe vaak volg je het nieuws?	Niet heel vaak, ongeveer een paar keer per week.
Wat voor nieuws zie je het meest?	Een mix van onderwerpen, vaak over wat er in Nederland gebeurt.
Wat voor nieuws zou je meer willen zien?	Positief nieuws, zoals inspirerende verhalen.

Zou je een algoritme voor nieuws willen? Waarom wel of niet?	Een beetje wel. Het is handig als het nieuws aansluit bij haar interesses, zolang ze ook verschillende soorten nieuws blijft zien.
Wat vind je van het nieuws?	Ze vindt nieuws belangrijk om op de hoogte te blijven van gebeurtenissen in Nederland en de rest van de wereld.
Wat zou er aan het nieuws verbeterd kunnen worden?	Ze zou meer positief nieuws willen zien. Ook vindt ze dat nieuws neutraler en objectiever moet zijn, met meerdere kanten van een verhaal, zodat mensen zelf hun mening kunnen vormen.

Interview over nieuws - 3

Vraag	Antwoord
Op welke manieren volg je het nieuws?	Vooral op mijn telefoon. Ik volg de NOS op Instagram, dus dan zie ik hun stories voorbijkomen. En ik heb de NOS-app, die open ik soms. En als ik bij mijn ouders ben, kijk ik soms mee met het journaal, want dat staat daar gewoon aan om acht uur. Maar het meest op instagram.
Ga je dan specifiek op zoek naar nieuws of kom je het tegen?	Ik denk niet van "ik ga nu het nieuws checken". Ik zit te scrollen en dan zie ik een story van de NOS en dan tik ik er doorheen.
Hoe vaak consumeer je nieuws ongeveer?	Bijna elke week sowieso.
Wat voor nieuws zie je het meest?	Oorlog, politiek, de woningnood
Zie je ook wel eens positief nieuws?	Positief nieuws zie je eigenlijk nooit.
Welk soort nieuws zou je het liefst zien?	Meer dingen die met mijn eigen leven te maken hebben. Als student bijvoorbeeld, wat er verandert met de studiefinanciering of de huurprijzen.
Wat vind je van nieuws in het algemeen?	Ik vind het wel belangrijk. Je moet weten wat er speelt, ook al is het niet leuk.
Wat zou er aan het nieuws verbeterd kunnen worden?	Dat de stories soms wat uitgebreider mogen, of dat er een linkje bij zit waar je meer informatie over het onderwerp kan vinden. Dan zit er meer afwisseling in korte fragmenten en uitgebreide artikelen.